

Kjære ambassadør, kjære alle fremmøtte,

Gratulerer så mye med dagen!

Det er med stor ydmykhet og alvor jeg står her i dag. Ved Bjørnstjerne Bjørnsons grav. Vår nasjonsbygger og dikterkonge.

Vi lever i en urolig tid. Verden har ikke vært mer polarisert og uforutsigbar siden andre verdenskrig. Demokratier og menneskerettigheter er truet.

I Norge er hver og en av oss nå blitt oppfordret til å ha et beredskapslager, i tilfelle det skulle bli krig.

Det er i slik en stund vi trenger å samles om nasjonen. Det er nå vi trenger å hente frem Bjørnstjerne Bjørnsons arv.

Han hadde ord i sin makt, men mer enn det hadde han hjertet på rett sted. Hos landets slitere, arbeidere og kvinnene.

Det han kjempet for var likhet, frihet og brorskap.

“Jeg vil dikte et nytt og bedre Norge”, sa Bjørnson. Og det gjorde han.

Han var forut for sin tid.

Da han for over 150 år siden kjempet mot et klasseslett samfunn og mot patriarkatet. Han kjempet for å skape det limet mellom nordmenn som har gjort Norge til det Norge det er i dag.

Fritt, demokratisk, likestilt, rettferdig og hvor de aller fleste har muligheten til å lykkes.

Også en datter av en pakistansk kvinne.

Min mor innvandret til Norge i 1973. Hun kunne ikke språket, ikke de norske sosiale kodene. Men hun tok seg lønnet arbeid. Hun grep de mulighetene og det sikkerhetsnettet Norge hadde å tilby.

Og her står jeg i dag.

Bjørnstjerne Bjørnson var så mangt, kunstner, politiker, redaktør, journalist, barnetogets far, dikter av landets nasjonalsang og vinneren av Nobelprisen i litteratur.

I begrunnelsen til nobelkomiteen sto det om hans arbeid: at den alltid har vært preget både av inspirasjonens friskhet og av en sjelden sjelens renhet”.

I en bok jeg har lest om ham beskrives han som årvåken. I dag hadde han blitt kalt woke.

Bjørnstjerne Bjørnson var en av sin tids mest innflytelsesrike offentlige stemmer. Han hadde stor støtte i det brede lag av folket.

Men han ble også kritisert og latterliggjort av flere av sine samtidige for å være sentimental, pompøs og moraliserende.

Men historiens dom er klar. De tok feil, Bjørnson hadde for det meste rett.

Som da han stelte seg side om side med kvinnene og kjempet for deres stemmerett, kvinnens rett til særeie og deres rett til skilsmisse.

Og da kvinnene i fyrstikkfabrikkene i Kristiania streiket i 1889 gikk han offentlig ut og støttet deres krav.

Han brukte sin posisjon i samfunnet for alt det var verdt og bidro til at streiken ble et nasjonalt anliggende.

Jeg har røtter i det pakistanske patriarkatet vet at kampen mot patriarkatet ikke er vunnet før mennene tar del i den. Det gjorde Bjørnson. Og han betyr for meg det Camilla Collett har betydd.

Da Bjørnstjerne Bjørnson døde ble det sagt:

“Når han tier er det tyst”.

Nå mer enn noen gang trenger vi å videreføre Bjørnsons stemme.

Vi lever i en tid hvor empati i stadig større grad gjøres til latter og hvor menneskelig svakhet legges for hat.

Det er nå vi ikke skal vike!

Det er nå vi skal gjøre som Bjørnstjerne Bjørnson og bruke vår røst, kraftfull og klar – og hegne om det landet han og hans like la grunnlag for.

Vi gjør det ikke ved å gi etter for frykt, og søke rømningsveier. Ved å ta våre ressurser med oss og søke luksus andre steder.

Vi gjør det ved å bli.

Og kjempe for hverandres verdighet.

For alenemoren, for den uføretrygdede, og for hun som ikke kan snakke så godt norsk.

Det er slik vi skaper tilhørighet for alle nordmenn. Både de som ser ut som Bjørnstjerne Bjørson, og de som ser ut som meg.

Norge trenger meg, og jeg trenger Norge.

Det er vårt samhold som er vårt største forsvar!

Gratulerer med dagen, alle sammen!